

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2016-2-51 (Menfi Tespit)
Karar Sayısı : 17-03/24-10
Karar Tarihi : 19.01.2017

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Adem BİRCAN,
Şükran KODALAK, Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER : İsmail Atalay YOLCU, Hacı Mustafa DUMAN, Ahmet ŞAHİN

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - RİAK Radyo Dinleme Hizmetleri, Organizasyon, Tanıtım ve
Yayıncılık A.Ş.
Temsilcisi: Av. Murat TURHAN
Kuştepe Mah. Tomurcuk Sok. Nursanlar İş Merkezi A Blok
Kat:3/13 34387 Mecidiyeköy İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU: RİAK Radyo Dinleme Hizmetleri, Organizasyon, Tanıtım ve Yayıncılık A.Ş. tarafından sunulan radyo dinleyici oranlarının ölçümlenmesi hizmetlerine ilişkin faaliyetlere menfi tespit belgesi verilmesi veya bireysel muafiyet tanınması talebi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 07.11.2016 tarihinde giren bildirim ve 22.12.2016 tarihinde giren ek bilgiler üzerine düzenlenen 12.01.2017 tarih ve 2016-2-51/MM sayılı Menfi Tespit Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; RİAK Radyo Dinleme Hizmetleri, Organizasyon, Tanıtım ve Yayıncılık A.Ş. (RİAK A.Ş.) tarafından radyo dinleyici oranlarının ölçümü hizmetlerinin temini ve bu hizmetlerin Abone Sözleşmesi kapsamında abonelere iletilmesi konularının 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4., 6., ve 7. maddelerine aykırı bir nitelik taşımadığı, başvuru konusu işleme 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında menfi tespit belgesi verilebileceği ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Bildirimde özetle;
- RİAK A.Ş.'nin radyo dinleyici oranlarının ölçümlenmesi faaliyetlerini gerçekleştirmek amacıyla Ulusal Radyo Yayıncıları Derneği (URYAD) tarafından %100 pay sahipliği ile kurulduğu,
 - Şirket unvanının ilk başta URYAD Radyo Dinleme Hizmetleri, Organizasyon, Tanıtım ve Yayıncılık A.Ş. (URYAD A.Ş.) olduğu, ancak 25.08.2016 tarihli olağan genel kurulda yapılan ana sözleşme değişikliği ile söz konusu unvanın RİAK Radyo Dinleme Hizmetleri, Organizasyon, Tanıtım ve Yayıncılık A.Ş. olarak değiştirildiği,
 - Rekabet Kurulunun (Kurul) 26.11.2014 tarih ve 16-46/833-374 sayılı kararı ile URYAD A.Ş.'nin (yeni unvanıyla RİAK A.Ş.) faaliyetlerine yönelik menfi tespit belgesi verildiği,

– RİAK A.Ş. tarafından alınan 22.07.2016 tarih ve 2016/38 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile şirketin yönetim yapısında ve hisse oranlarında önemli ölçüde değişime gidildiği, söz konusu değişimin rekabet hukuku kapsamında rekabeti sağlayıcı unsurları barındırdığı

ifade edilmiştir.

G.1. Başvuruya Konu Ölçümleme Hizmeti ve Sözleşmeler

- (5) RİAK A.Ş. “*Radyo Yayınlarının Dinleme Oranlarının Ölçümüne İlişkin Hizmet Sözleşmesi*” (Hizmet Sözleşmesi) ile tarafsız bir araştırma şirketinden ölçüm hizmetini temin etme ve “*Radyo Yayınlarının Dinlenme Oranlarının Ölçümüne İlişkin Abone ve Genel Hizmet Sözleşmesi*” (Abonelik Sözleşmesi) çerçevesinde elde edilen sonuçları abonelerle paylaşma faaliyetlerini yürütmektedir.
- (6) Hizmet Sözleşmesi'nin konusu aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:
- “İşbu Sözleşme ile esas olarak Yüklenici, URYAD abonesi olan radyo kanallarının karşılaştırmalı dinlenme oranları ölçümünü yaparak, araştırma ve ölçümleme sonuçlarını Teknik Şartname'de belirlenen şekilde URYAD A.Ş. ile sözleşme yapmış olan Abonelere teslim etmeyi, URYAD A.Ş. de araştırma ve ölçümleme sonuçlarını teslim alıp işbu Sözleşme'de tarif edilen şekilde Abonelerin kullanımına açmayı ve yine işbu Sözleşme'de belirtildiği şekilde kullanım bedelini Yükleniciye ödemeyi kabul ve taahhüt etmektedirler.”*
- (7) Abonelik Sözleşmesi'nin konusu ise aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:
- “İşbu sözleşmenin konusu URYAD A.Ş.'nin Ölçüme Dair Hizmetler hakkında elde edilecek Ölçüm sonuçlarının Teknik Şartname'de belirlenen şekilde URYAD A.Ş. ile sözleşme yapmış olan Aboneler'e URYAD A.Ş. ile sözleşmesi bulunan YÜKLENİCİ tarafından teslim edilmesi, ayrıca Tarafların hak, sorumluluk ve yükümlülükleri ile araştırma sonuçlarının kapsamı, aşamaları, nitelikleri, kalitesi, sürekliliği, kalite denetim esasları ile Aboneler'e teslim edilecek işbu araştırma sonuçlarına dayanılarak hazırlanacak olan raporlar ile Aboneler tarafından URYAD A.Ş.'ne ödenecek Ölçüme Dair Hizmet bedelleri ile Genel Hizmet Bedellerinin belirlenmesi hakkındadır.”*
- (8) Abonelik Sözleşmesi'ne göre “abone” RİAK A.Ş. ile anılan sözleşmeyi imzalayacak olan radyo ve reklam ajanslarını, radyo yayın kuruluşlarını ve ölçümleme hizmetinden faydalanmak isteyen gerçek ve tüzel kişileri ifade etmektedir.

G.2. RİAK A.Ş.

- (9) RİAK A.Ş., radyo mecrasının ölçümlenmesine ilişkin faaliyetleri yürütmek amacıyla URYAD'ın %100 hissedarı olduğu bir tüzel kişilik olarak kurulmuştur. RİAK A.Ş.'nin yönetimi, esas sözleşmesinin ilgili maddesine göre 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde yapılmaktadır.

- (10) URYAD, Türkiye’de faaliyet gösteren ve Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) kayıtlarına göre ulusal radyo olarak kabul edilen radyoları temsil eden bir birliktir. Derneğe üye olma hakkı dernek tüzüğünde aşağıdaki gibi düzenlenmiştir:

“Dernekte, RTÜK mevzuatına göre, Ulusal yayın yapma hakkına sahip Radyo Tüzel kişiliklerini temsilen Yönetim Kurulu Başkanı, Yönetim Kurulu Üyesi, Murahhas Üye, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı, Genel Yayın Koordinatörü gibi üst düzey yöneticiler görevlendirilir. Dernekte her bir tüzel kişiliğin yalnızca bir üyeliği olabilir.

1 (bir) veya birden fazla radyonun %50 veya daha üstünde payına sahip olan tüzel kişi her bir radyo adına üyelik başvurusu yapabilirler. Bu türde yapılar grup şirketi sayılırlar ve Yönetim Kurulu asıl üyeliğine 1 (bir) yedek üyeliğine de 1 (bir) temsilci gönderebilirler.

Derneğin amaç ve ilkelerini benimseyerek bu doğrultuda çalışmayı kabul eden ve Mevzuatın öngördüğü koşullarını taşıyan RTÜK mevzuatına göre ulusal alanda yayın yapan her tüzel kişi bu derneğe üye olma hakkına sahiptir.”

- (11) RİAK A.Ş. tarafından sunulan bilgilere göre, derneğe üye 23 adet ulusal radyo bulunmaktadır¹.

G.3. Ülkemizde Radyo Reklamcılığı ve Radyo Dinlenme Oranlarının Ölçümlenmesi Faaliyetleri

- (12) İşletmeler ürettiği ürün ve hizmetleri, radyo, internet, televizyon, gazete, dergi ve açık hava mecrası gibi farklı alanlarda tüketiciye tanıtma imkânına sahiptir. Herhangi bir mecrada yayımlanan reklamın ne derecede etkili olduğu reklam verenler ve üretenler açısından kritik öneme sahiptir. Reklam verenler bu bilgileri, ürün ve hizmet reklamlarının hangi mecrada ve mecranın hangi bölümünde yer alacağı kararını vermede ve bu doğrultuda reklam yatırımı ve harcamalarını hesaplamada; reklam ajansları ise reklamların hazırlanması, hedef kitlenin tespiti, hedef kitleye ulaşım ve reklam bütçelerinin hazırlanması aşamalarında kullanmaktadır. Bu kapsamda radyo dinleyici oranlarının ölçümü radyo reklamcılığı sektöründe faaliyet gösteren tarafların (yayıncılar, reklam verenler, reklam ajansları) daha etkin çalışması bakımından önem arz etmektedir.
- (13) Dünya genelinde reklam mecralarının hedef kitleye ne seviyede ulaştırıldığına ölçümlenmesi adına, belirli bir mecraya ilişkin, o mecranın ve piyasanın bütün katılımcıları tarafından benimsenen görece kapsamlı ve profesyonel bir çalışma sonucu elde edilen bir “tek ortak birim (single currency) sistemi” uygulanmaktadır. Zira piyasada farklı bireysel ve kurumsal çıkar grupları tarafından üretilen birden fazla verinin varlığının, sektörde faaliyet gösteren rakip veya dikey ilişki zincirinde yer alan teşebbüslerin harcamaları, gelirleri ve yatırımlarının planlanmasında hangi verinin esas alınması gerektiği konusunda bir karışıklığa neden olabileceği açıktır. Ölçümlemeye ilişkin ortak birime çeşitli modeller kullanılarak ulaşılmaktadır. Bu modelleri;
- Araştırma şirketlerinin kendi servisi,
 - Kullanıcı sektör komitesi (Medya Sahipleri Birliği-MSB, Media Owners Committee-MOC),
 - Müşterek endüstri komiteleri (MEK, Joint Industry Committee-JIC)

¹ RTÜK tarafından 2014 yılında yayımlanan Radyo ve Televizyon Yayıncılığı Sektör Raporu’na göre ülkemizde aktif olarak faaliyet gösteren 34 ulusal radyo bulunmaktadır.

olarak üçe ayırmak mümkündür.

- (14) Araştırma şirketinin kendi servisi uygulamasında, araştırma şirketi verileri ticari bir teşebbüs gibi sonuçlardan faydalanmak isteyenlere pazarlamaktadır. MSB sisteminde ise ölçümlemenin yönetimi bazı veri kullanıcıları tarafından yürütülmektedir. Anılan sistemde veri kullanıcıları araştırmayı yapacak şirketle sözleşme imzalayarak araştırmının finansmanını üstlenmekte ve araştırma sonucunda elde edilen bilgilerin telif hakkına sahip olmaktadır. MSB genel olarak mecra kuruluşlarının bir araya gelmesiyle oluşan medya sahipleri komitesi şeklinde ortaya çıkmaktadır. Ölçümlemede kullanılan üçüncü sistem olan MEK uygulamasında ölçümleme faaliyetleri sektörün farklı oyuncularının bir araya geldiği bir komite tarafından yürütülmektedir.
- (15) Ülkemizde radyo mecrasının ölçümlemesi 13.08.2013 tarihine kadar Radyo İzleme ve Araştırma Komitesi (RİAK) tarafından yürütülmekteydi². RİAK'ı konu alan 11.03.2010, 10-22/303-11 sayılı Kurul kararında, RİAK'ın 2002 yılında Reklamcılar Derneği, Reklamverenler Derneği, Radyo Televizyon Yayıncıları Meslek Birliği, radyo ajansları, radyo istasyonları ve medya planlama şirketlerinin katılımıyla kurulmuş MEK niteliğinde bir oluşum olduğu belirtilmiştir. RİAK A.Ş., RİAK'tan farklı olarak yönetiminde yayıncı kuruluşların olduğu bir yapıdır.

G.4. 26.11.2014 Tarih ve 16-46/833-374 Sayılı URYAD A.Ş.'ye İlişkin Kurul Kararı

- (16) Kurul kararında, URYAD A.Ş.'nin dinleyici oranları ölçüm hizmetinin temini ve ölçüm sonuçlarının abonelere iletilmesi faaliyetlerine ilişkin olarak yapılan değerlendirmede;
- Ulusal düzeyde radyo yayıncılığı yapan tüm teşebbüslerin URYAD üyesi olmadığı, ancak URYAD'ın söz konusu teşebbüslerin katılımına açık bir dernek olduğu,
 - Bir MSB tarafından yönetilen medya ölçümleme faaliyetlerinde reklamcıların ve ajansların, yönetim aşamasında yer almasalar bile teknik komitelerde yer almaları için davet edilmeleri gerektiği, URYAD A.Ş.'nin bu konudaki yükümlülüğünü yerine getirdiği, ancak taraflardan olumlu cevap alamadığı,
 - Hizmet ve Abone Sözleşmeleri'nin her ikisinde de sektörün farklı temsilcilerinin ve URYAD'a üye olmayan radyo yayıncılarının ölçümleme hizmetinden faydalanmalarını engelleyecek türden bir hüküm bulunmadığı, ayrıca ölçümleme işleminin denetime açık bir niteliğe kavuşturulduğu,
 - Ölçümleme faaliyetlerinin bedelinin URYAD A.Ş. tarafından ödendikten sonra hizmetten faydalanan aboneler arasında paylaşılacağı,
 - Veri tabanı araştırmasının, RTÜK mevzuatına uyumlu bir şekilde, bağımsız bir üçüncü kişi tarafından yapılmasının, ölçümlemenin objektif bir şekilde yürütülmesi anlamında katkı sağlayacağı,
 - Ölçümlemeyi yapacak teşebbüs ile URYAD A.Ş. arasında gerçekleştirilen hizmet sözleşmesinin süresi değişmekle birlikte, en fazla beş yıl sonunda sona ereceği

ifade edilmekte ve URYAD A.Ş. tarafından sunulan hizmetlere ilişkin hususların 4054 sayılı Kanun'un 4., 6., ve 7. maddelerini ihlal eder nitelikte olmadığı ve söz konusu faaliyetlere menfi tespit belgesi verilebileceği sonucuna ulaşılmaktadır.

² RİAK tarafından yapılan ölçümlemeye ilişkin en son veriler 2013 yılının Mart ayına ilişkindir.

G.5. RİAK A.Ş.'nin Organizasyonel Yapısında Meydana Gelen Değişiklikler

- (17) Dosyada yer alan bilgilere göre, RİAK A.Ş.'nin 22.07.2016 tarih, 2016/37 ve 2016/38 sayılı Yönetim Kurulu kararları ile esas sözleşmesinde yapılan değişiklikler sonucunda;
- URYAD'ın %100 olan sermaye payının %70'e düşürüldüğü,
 - Reklamcılar Derneği, Reklamverenler Derneği ve Radyo Televizyon Yayıncıları Meslek Birliği'nin %10'ar pay ile şirket yönetimine dâhil edildiği,
 - RİAK A.Ş.'nin RTÜK tarafından hazırlanan ve 14.10.2012 tarihli, 28444 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Yayın Hizmetlerinin İzlenme ve Dinlenme Oranı Ölçümlerinin Yapılmasına ve Denetlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" ile belirtilen "Müşterek Endüstri Komitesi"ne dönüştüğü

anlaşılmaktadır.

- (18) Söz konusu değişim ile ortaya çıkan yeni hissedarlık yapısı aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 1: RİAK A.Ş.'nin Yeni Hissedarlık Yapısı

Hissedarlar	Hisse Türü	Hisse Yüzdesi (%)
URYAD	D Grubu	70
Reklamcılar Derneği	A Grubu	10
Reklamverenler Derneği	B Grubu	10
Radyo Televizyon Yayıncıları Meslek Birliği	C Grubu	10
TOPLAM		100

- (19) 25.08.2016 tarihinde RİAK A.Ş. tarafından yapılan 2015 yılına ilişkin genel kurulda yönetim kurulu ve genel kurul karar kapsamı aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir;
- Araştırma şirketinin seçimi, ihale ve seçim şartlarının belirlenmesi, araştırma şirketi ile sözleşme akdedilmesi, anılan sözleşmenin değiştirilmesi ve feshedilmesi hakkındaki kararlar,
 - Komitelerin kurulması hakkındaki kararlar,
 - Bağımsız denetçilerin belirlenmesine ilişkin kararlar,
 - Yönetim kurulunun "*düzenleyeceği bir iç yönergeye göre, yönetimi, kısmen veya tamamen bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişiye devretmesine*" ilişkin alınacak yönetim kurulu kararları,
 - Ana Sözleşme değişikliklerine ve tadiline ilişkin alınacak kararlar.

- (20) Yukarıdaki konularda alınacak yönetim kurulu kararlarında karar nisabı ise aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir;
- (A) grubu pay sahibinin gösterdiği adaylar arasından seçilen bir yönetim kurulu üyesinin, (B) grubu pay sahibinin gösterdiği adaylar arasından seçilen bir yönetim kurulu üyesinin, (C) grubu pay sahibinin gösterdiği adaylar arasından seçilen üç yönetim kurulu üyesinin ve (D) grubu pay sahiplerinin gösterdiği adaylar arasından seçilen dokuz yönetim kurulu üyesinin olumlu oyu bulunmak kaydıyla 14'tür.
 - Bunların dışındaki konularda alınacak yönetim kurulu kararlarında, (A) grubu pay sahibinin gösterdiği adaylar arasından seçilen bir yönetim kurulu üyesinin ve (B) grubu pay sahibinin gösterdiği adaylar arasından seçilen bir yönetim kurulu üyesinin olumlu oyu bulunmak kaydıyla, Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenen toplantı ve karar nisapları uygulanacaktır.
 - Şirket genel kurul toplantılarında Türk Ticaret Kanunu'nun 409. maddesinde yazılı hususlar müzakere edilerek gerekli kararlar alınır.
 - Alınacak genel kurul kararlarında (A) grubu ve (B) grubu pay sahiplerinin olumlu oyu bulunması kaydıyla Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenen toplantı ve karar nisapları uygulanacaktır. Ancak şirketin birleşme, bölünme, tür değiştirmesine ilişkin kararlar ve şirket ana sözleşmesinde yapılacak değişiklikler sermayenin tümünü oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerin oybirliği ile alınır.
- (21) Ayrıca yeni yönetim kurulu da belirlenmiş olup, bu noktada URYAD tarafından aday gösterilen 12 kişi, Radyo Televizyon Yayıncıları Meslek Birliği tarafından aday gösterilen üç kişi, Reklamcılar Derneği ve Reklamverenler Derneği tarafından aday gösterilen birer kişi olmak üzere toplamda 17 yönetim kurulu üyesi seçilmiştir.
- (22) Yönetim kurulu üyelerinin seçiminin akabinde, 28.09.2016 tarih ve 2016/42 sayılı yönetim kurulu kararı ile "Görev Bölümü, Temsil ve İlam" hakkında karar oluşturulmuştur. Bu bağlamda, yönetim kurulu başkanlığı ve yönetim kurulu başkan vekilliği kadroları da belirlenmiştir.

G.6. Bilgi Talebi Üzerine RİAK A.Ş. Tarafından Gönderilen Cevaplar

- (23) Dosya kapsamında RİAK A.Ş.'den, bir önceki bölümde yer verilen hususlara ek olarak, Kurul'un 26.11.2014 tarih ve 16-46/833-374 sayılı kararından günümüze kadar geçen sürede RİAK A.Ş. tarafından yapılan faaliyetler hakkında bilgi talep edilmiştir. Söz konusu bilgi talebi kapsamında yer alan sorulara ve teşebbüs tarafından gönderilen cevaplara aşağıda yer verilmiştir.
- **Hizmet Sözleşmesi uyarınca ölçüleme hizmetlerinin gerçekleştirilmesi için hangi teşebbüs(ler) ile ne kadar süreliğine anlaşma yapıldığı.**
- (24) RİAK A.Ş. tarafından gönderilen cevabi yazıda, bahse konu Kurul kararından bu yana üç farklı teşebbüs ile sözleşme yapıldığı ifade edilmiştir. Söz konusu teşebbüs bilgileri ile sözleşme detayları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 2: RİAK A.Ş. Tarafından Sözleşme Yapılan Teşebbüsler

Teşebbüs	Sözleşme Konusu	Sözleşme Süresi
Estima Araştırma ve Danışmanlık A.Ş.	Veritabanı Araştırması	01.03.2014 - 19.09.2014
Anar Ankara Sosyal Araştırmalar Merkezi Ltd. Şti.	Veritabanı Güncellemesi ve Araştırması	21.12.2015'ten itibaren 10 hafta
Nielsen Araştırma Hizmetleri Ltd. Şti.	Radyo Ölçümü Araştırması	23.10.2014'ten itibaren 3+2 yıl süreli

- **Abonelik Sözleşmesi uyarınca ölçümleme hizmeti sonuçlarını talep eden teşebbüs sayısı (URYAD’a abone olan ve olmayan ayrımı yapılarak).**
- (25) Bahse konu Kurul kararından bu yana, “Abonelik Sözleşmesi” uyarınca ölçümleme hizmeti sonuçlarını talep eden teşebbüs sayısının 19 URYAD üyesi ve 40 URYAD üyesi olmayan teşebbüs olmak üzere toplamda 59 olduğu ifade edilmiştir.
- **Abonelik Sözleşmesi’nin 7. maddesi uyarınca abone bazında yapılan ödemeler ve söz konusu ödemelerin nasıl paylaştırıldığı.**
- (26) Abonelik sözleşmesi kapsamında aboneler tarafından yapılan ödemelere ilişkin olarak RİAK A.Ş. tarafından sunulan bilgiler aşağıdaki şekilde özetlenmiştir.
- (27) Aboneler tarafından yapılan ödemeler Veri Tabanı Araştırması (VTA) bedeli ve VTA ödemeleri dışında kalan bedeller olmak üzere ikiye ayrılmakta olup, sırasıyla aşağıdaki tablolarda gösterilmektedir. Söz konusu bedeller kapsamında RİAK A.Ş. abonelere fatura göndermekte ve aboneler bu faturaları 30 gün içinde ödemektedir. Bununla birlikte RİAK A.Ş., gerekli gördüğü hallerde hizmet bedelinde değişiklik yapma hakkına sahip olup, aboneler bu hususu kabul ve taahhüt etmişlerdir.

Tablo 3: VTA Bedelinin Aboneler Arasındaki Dağılım Hesap Cetveli (2015 yılı)

VTA Toplam Bedeli (KDV hariç)	1.590.000 TL	
VTA Dağılım Yüzdeleri	(%)	Tutar (TL)
Medya planlama ve satın alma ajansları ile radyo ajansları	6,04	96.036
Yerel ve tek vericili bölgesel yayın yapan radyolar ve yerel medya planlama ajansları	8,49	134.991
İl ve üzeri yayın yapan (Bölgesel 2) radyolar	5,03	79.977
Ulusal radyolar	80,50	1.279.950
TOPLAM	100,00	1.590.000

Tablo 4: VTA Dışındaki Bedellerin Aboneler Arasındaki Dağılım Hesap Cetveli (2015 yılı)

Panel Araştırması Ölçümüne dair Hizmet Bedelleri ile Genel Hizmet Bedelleri (KDV hariç)	2.550.000 TL	
Dağılım Yüzdeleri	(%)	Tutar (TL)
Medya planlama ve satın alma ajansları ile radyo ajansları	9,00	229.500
Yerel ve tek vericili bölgesel yayın yapan radyolar ve yerel medya planlama ajansları	7,00	178.500
İl ve üzeri yayın yapan (Bölgesel 2) radyolar	9,00	229.500
Ulusal radyolar	75,00	1.912.500
TOPLAM	100,00	2.550.000
Ulusal Radyolar Özelinde Dağılım Yüzdeleri		
Ulusal radyolar sabit	40,00	765.000
Ulusal radyolar dinlenme oranına göre	60,00	1.147.500
TOPLAM	100,00	1.912.500

- (28) Öte yandan, Abone ve Genel Hizmet Sözleşmesi’nin 7. maddesi kapsamında ‘şirketin gerekli gördüğü halde hizmet bedellerinde değişiklik yapma hakkı’ uyarınca, söz konusu hizmet bedelleri RİAK A.Ş.’nin 14 Mayıs 2015 tarih ve 20 numaralı kararıyla il ve üzeri yayın yapan (Bölgesel 2 grubu) radyolar ve ulusal radyolar açısından değiştirilmiştir. Bölgesel 2 grubuna giren radyolar, hizmet bedellerine yönelik paylaşım oranında kendilerine düşen bedelin yüksek olduğuna ilişkin itirazda bulunmuş, itiraz neticesinde bahse konu husus Bölgesel 2 grubuna giren radyolar lehine değiştirilmiş ve arada oluşan farkın ulusal radyolar tarafından karşılanmasına karar verilmiştir.

- Kurul kararında ifade edilen “ölçümleme hizmetlerinin denetlenmesi” ve “ölçümleme hizmetinin iki aşamalı olarak yapılması” bakımından hangi işlemlerin yapıldığı.

(29) RİAK A.Ş. tarafından gönderilen bilgilere göre;

– Ölçümleme hizmeti, “Ölçümleme Yönetmeliği” gereğince iki aşamalı olarak yapılmaktadır. İlk aşama, temsil edilecek kitlenin, demografik ve sosyo-ekonomik yapısı ile yayın hizmetine ilişkin bilgilerinin toplandığı ve panele girecek potansiyel hanelerin seçiminin yapıldığı geniş kapsamlı ‘Veri Tabanı Araştırması’dır (VTA). VTA, ilgili yönetmelik kapsamında ve yönetmeliğe uygun olarak yapılmaktadır. İkinci aşama ise ölçümlemenin yapılacağı hanelerin VTA’dan belirlenmesiyle oluşturulan panelin üzerinden yürütülen ve radyoların aylık dinleme bilgilerinin alındığı “Panel Araştırması”dır.

– Ölçümleme hizmetlerine yönelik denetimler de “Ölçümleme Yönetmeliği” gereğince iki aşamalı olarak yapılmaktadır. Araştırmanın bağımsız düzenli/aylık denetimleri için İstanbul Üniversitesi ile çalışılmaktadır. İstanbul Üniversitesi tarafından görevlendirilen akademisyenlerin yer aldığı Bağımsız Denetim Kurulu oluşturulmuştur. Her araştırma sonunda Bağımsız Denetim Kurulu tarafından düzenlenen “Radyo Dinleme Ölçümleri Araştırması Panel Değerlendirme Raporu” RTÜK ile de paylaşılmaktadır. Yılda bir kez “Süreç Denetimi” yapılmaktadır. Ekim 2014-Ekim 2015 dönemi süreç denetimi Ernst&Young (E&Y) şirketine yaptırılmış ve gelen raporlar RTÜK ile paylaşılmıştır. Ekim 2016-Aralık 2016 dönemini kapsayan süreç denetimi ise Ocak 2017’de yaptırılacaktır.

G.7. İlgili Pazar

G.7.1. İlgili Ürün Pazarı

(30) Bildirim konusu işlem, RİAK A.Ş. tarafından radyo dinleyici oranlarının ölçümü hizmetlerinin temini ve ölçümleme hizmetine dair sonuçların abonelere dağıtımını kapsamaktadır. RİAK A.Ş. söz konusu ölçüm hizmetleri kapsamında, veri tabanı araştırması dâhil ilgili diğer araştırmaların teknik, mali ve hukuki altyapısı ile mekanizmasını oluşturmak ve yapmak; veri tabanı araştırması ve diğer ilgili araştırmaların ölçüm süreçlerini ve sonuçlarını denetlemek, sektör için geçerli ölçüt olacak tek bir izlenme verisinin belirlenmesini sağlamak gibi yükümlülöklere tabidir.

(31) RİAK A.Ş. tarafından yaptırılacak radyo dinleyici oranlarının ölçümlemesi faaliyetinden elde edilen veriler, tüketiciye ve dinleyiciye ulaşmanın bir yolu olarak radyo kanalları, reklam verenler, medya ve radyo ajansları tarafından kullanılacaktır. Bu bilgiler ışığında dosya kapsamında ilgili ürün pazarı “*radyo dinleyici oranlarının ölçümlemesi pazarı*” olarak belirlenmiştir.

G.7.2. İlgili Coğrafi Pazar

(32) RİAK A.Ş., URYAD üyesi olan ve/veya olmayan tüm abone ulusal ve yerel radyoların dinlenme oranlarının ölçümlemesini yapmaktadır. Ulusal radyolar ile yerel radyoların dinleyici oranlarının ölçümlemesi işlemleri bölgesel anlamda farklılık arz etmediği için ilgili coğrafi pazar “*Türkiye*” olarak belirlenmiştir.

G.8. Menfi Tespit Deęerlendirmesi

- (33) 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca bir anlaşmanın, kararın, eylemin veya birleşme/devralmanın Kanun'un 4., 6. ve 7. maddelerine aykırı olmaması durumunda ilgili işleme menfi tespit belgesi verilebilmektedir. Bu çerçevede, bildirim konusu radyo dinlenme oranlarının ölçümlenmesine yönelik RİAK A.Ş. faaliyetlerinin 4054 sayılı Kanun'a aykırı nitelik taşıyıp taşımadığının belirlenmesi gerekmektedir.
- (34) Bildirimin esasını, 26.11.2014 tarih ve 16-46/833-374 sayılı Kurul kararı ile RİAK A.Ş.'nin faaliyetlerine yönelik verilen menfi tespit belgesinin, söz konusu şirketin organizasyon yapısında meydana gelen değişiklikler çerçevesinde yeniden değerlendirilmesi talebi oluşturmakta, bunun mümkün olmaması halinde ise söz konusu faaliyetlere 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyet tanınması talep edilmektedir. Bu bağlamda, mevcut dosyada değerlendirme, bahse konu Kurul kararı sonrasında RİAK A.Ş. bünyesinde meydana gelen gelişmeler üzerinden yapılacaktır.
- (35) RİAK A.Ş.'nin hisse oranlarında meydana gelen değişim sonucunda teşebbüs yönetimine, radyo yayıncılarını temsil eden URYAD'a ek olarak reklam verenler, reklamcılar (ajanslar) ve radyo-tv yayıncılarını temsil eden diğer meslek birliklerinin de dahil olduğu görülmektedir. Yönetim yapısında meydana gelen bu değişiklik ile RİAK A.Ş.'nin medya ölçümleme faaliyetlerine yönelik uyguladığı model, sektörün farklı oyuncularının bir araya geldiği bir komite olan "Müşterek Endüstri Komitesi"ne dönüşmüştür. Bu hususun, medya ölçümleme hizmetlerinin yürütülmesinde anılan hizmetlere konu sözleşmelerin oluşturulması, uygulanması ve denetlenmesi, lisans haklarının korunması vb. konularda sektörde faaliyet gösteren tüm tarafların çıkarlarının gözetilmesi adına önemli bir gelişme olduğu değerlendirilmektedir. Nitekim, sektörün rekabetçi bir yapıya kavuşturulması tüm tarafların ölçümleme sürecine tam anlamıyla dâhil olmasıyla sağlanabilecektir.
- (36) Diğer taraftan, sektör temsilcileri lehine olacak şekilde, RİAK A.Ş.'nin yönetim kurulu ve genel kurul kararlarını alma süreçlerinde birtakım düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda, yapılacak olan toplantılarda karar alınabilmesi için sektör temsilcilerinin her birinin olumlu oyunun aranması şart koşulmuştur. Bu düzenlemenin, RİAK A.Ş. tarafından alınacak olan kararların sektörün tamamını temsil etmesini sağlayacağı anlaşılmaktadır.
- (37) Ölçümleme hizmeti RİAK A.Ş. tarafından iki aşamalı olarak yaptırılmaktadır. İlk aşama olan VTA, RTÜK mevzuatına uyumlu bir şekilde, ölçümlemeyi yapacak olan teşebbüsten ayrı üçüncü bir kişiye yaptırılmıştır. İkinci aşama olan ölçümleme ise bahse konu araştırmayı yapan teşebbüsten farklı bir kişiye yaptırılmıştır. Neticede araştırma ve ölçümleme hizmetlerinin birbirinden bağımsız üçüncü kişilere yaptırılması, ölçümleme faaliyetlerinin objektif bir şekilde yürütülmesi bakımından önem arz etmektedir.
- (38) Öte yandan, ulusal düzeyde radyo yayıncılığı yapan teşebbüslerin tamamının URYAD veya diğer benzeri derneklere üye olmadığı göz önüne alındığında, söz konusu teşebbüslerin RİAK A.Ş.'den hizmet alıp alamadığı hususu ön plana çıkmaktadır. Diğer bir ifadeyle teşebbüslerin RİAK A.Ş. tarafından sunulan hizmetleri talep ederken herhangi bir engelleme, kısıtlama, ayrımcılık vb. durumlar ile karşılaşmış ve karşılaşmadığının incelenmesi gerekmektedir. RİAK A.Ş. tarafından gönderilen bilgilere göre, 2015 yılında ölçümleme hizmeti sonuçlarını talep eden 59 teşebbüs bulunmakta olup, bunlardan 19'u URYAD üyesidir. Diğer 40 teşebbüs ise URYAD'a üye değildir. Bu noktada, URYAD aboneliği olmayan teşebbüslere yönelik herhangi bir rekabetçi endişenin bulunmadığı anlaşılmaktadır.

- (39) Ölçüleme faaliyetlerine ilişkin finansmanın nasıl yapılacağı hususu, Abonelik Sözleşmesi'nin 7. maddesinde belirlenmiştir. Buna göre, Hizmet Sözleşmesi'nde ölçüleme hizmeti için öngörülmüş olan bedeli RİAK A.Ş.'nin ödeyeceği ifade edilmektedir. Bununla birlikte her bir abone (URYAD üyesi olup olmadığına bakılmaksızın), Veri Tabanı Araştırması ve ölçüme dair hizmetler için ödenen bedelin aboneler arasında yapılmış olan dağılımına göre ücret ödeyecektir. Bu çerçevede 2015 yılına ait verilere bakıldığında, ölçüleme faaliyetlerine ilişkin finansmanın yaklaşık %80'lik kısmının ulusal radyolar tarafından, kalan %20'lik kısmının ise bölgesel-yerel radyolar ve ajans şirketleri tarafından karşılandığı görülmektedir. Dosya mevcudu bilgilerden, söz konusu dağılımın, teşebbüslerin ölçüm sonuçlarına göre elde ettikleri pazar paylarından kaynaklandığı görülmektedir.
- (40) Yukarıda yer alan bilgilerden; ölçüleme faaliyetlerinin denetlenmesi, Hizmet Sözleşmesi'nin 9. maddesinde belirlenmiş olup, bu çerçevede söz konusu denetleme RİAK A.Ş. tarafından iki aşamalı olarak yaptırılmakta ve denetime ilişkin sürecin bağımsız ve şeffaf bir şekilde yürütüldüğü görülmektedir.
- (41) Bu çerçevede:
- RİAK A.Ş.'nin hisse yapısında meydana gelen değişim ile sektörün tüm temsilcilerinin yönetimde yer alması,
 - Ölçüleme hizmetinin gerçekleştirilmesi için birbirinden bağımsız teşebbüsler ile sözleşmeler imzalanması,
 - Ölçüm sonuçlarını, URYAD üyesi olup olmamasına bakılmaksızın tüm teşebbüslerin talep edebilmesi ve bu talebi engelleyebilecek herhangi bir unsurun bulunmaması,
 - Ölçüleme faaliyetleri için gerekli olan bedellerin aboneler arasında uygun bir şekilde paylaşılması,
 - Ölçüleme faaliyetlerine yönelik denetimlerin şeffaf ve bağımsız bir şekilde yürütülmesi,
 - RİAK A.Ş.'nin RTÜK'ün güncel mevzuatına uygun bir yapıda kurulmuş olması ve tüm faaliyetlerinin RTÜK tarafından takip edilmesi,
 - Hizmet Sözleşmesi ile Abonelik Sözleşmesi'nin 4054 sayılı Kanun'a aykırı bir hüküm içermemesi

hususları bir arada değerlendirildiğinde, RİAK A.Ş. tarafından radyo dinleyici oranlarının ölçümü hizmetlerinin temini ve bu hizmetlerin abonelere iletilmesi konularının 4054 sayılı Kanun'un 4., 6., ve 7. maddelerini ihlal eder nitelikte olmadığı kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (42) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, RİAK Radyo Dinleme Hizmetleri, Organizasyon, Tanıtım ve Yayıncılık A.Ş. tarafından radyo dinleyici oranlarının ölçümü hizmetlerinin temini ve bu hizmetlerin Abone Sözleşmesi kapsamında abonelere iletilmesi faaliyetleri 4054 sayılı Kanun'un 4., 6., ve 7. maddelerine aykırı bir nitelik taşımadığından, başvuru konusu faaliyetlere aynı Kanun'un 8. maddesi kapsamında menfi tespit belgesi verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.